

บทคัดย่อ

ชื่อรายงานการวิจัย : อัตราส่วนผสมของเนื้อดินปั้นและเคลือบที่เหมาะสมต่อการผลิตของที่ระลึก เพื่อส่งเสริมคุณค่าการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง

ชื่อผู้วิจัย : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฤดี นิยมรัตน์

ปีที่ทำการวิจัย : 2555

.....

การศึกษ้อัตราส่วนผสมของเนื้อดินปั้นและเคลือบที่เหมาะสมต่อการผลิตของที่ระลึกเพื่อส่งเสริมคุณค่าการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการผลิต การจำหน่าย และพฤติกรรมในการเลือกซื้อของที่ระลึกจังหวัดระนอง โดยการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2 ประการได้แก่ ศึกษาพฤติกรรมในการเลือกซื้อของที่ระลึก โดยใช้แบบสอบถามในการสอบถามนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่จังหวัดระนองจำนวน 200 ราย และศึกษาสภาพการผลิตและจำหน่ายของที่ระลึกจากผู้ผลิตและผู้จำหน่ายของที่ระลึกในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดระนองจำนวน 30 ราย นอกจากนี้ยังมีวัตถุประสงค์เพื่อทดลองอัตราส่วนผสมของเนื้อดินปั้นและเคลือบที่เหมาะสมต่อการผลิตของที่ระลึกจังหวัดระนอง โดยใช้แผนภาพสามเหลี่ยมด้านเท่า และแผนภาพสี่เหลี่ยมด้านเท่าในการหาอัตราส่วนของวัตถุดิบหลักได้แก่ ดินขาวจังหวัดระนอง ดินดำจังหวัดสุราษฎร์ธานี หินขาวจังหวัดสงขลา หินฟันม้าจังหวัดนครราชสีมา และหินปูนจังหวัดระนอง

ผลการศึกษาพบว่า

1. นักท่องเที่ยวซื้อของที่ระลึกเพื่อการบริโภคมากที่สุด โดยนิยมซื้อของที่ระลึกที่ร้านค้าในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว มีค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ย 1,001–5,000 บาท เป็นการซื้อเพื่อให้ตัวเอง ฝากเพื่อน และฝากญาติเท่า ๆ กัน ซึ่งของที่ระลึกจังหวัดระนองที่นักท่องเที่ยวชอบมากที่สุดอยู่ในกลุ่มอาหารหรือของบริโภค ได้แก่ กะปิ เม็ดมะม่วงหิมพานต์ และขนม ส่วนของที่ระลึกที่อยู่ในกลุ่มของใช้และของตกแต่งที่นักท่องเที่ยวชอบมากที่สุดได้แก่ มุก การตัดสินใจซื้อสินค้าของที่ระลึกจังหวัดระนองของนักท่องเที่ยวให้ความสำคัญในด้านราคาสูงที่สุด รองลงมาคือด้านผลิตภัณฑ์ และด้านกระบวนการ ส่วนความต้องการในการพัฒนา ปรับปรุง แก้ไขปัญหาของที่ระลึกจังหวัดระนองพบว่า มีความต้องการให้ชนิดของสินค้ามีหลากหลาย การปรับปรุงด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ปรับปรุงคุณภาพของสินค้า และปรับปรุงทำเลที่ตั้งของแหล่งจำหน่าย

2. ผู้ผลิตและผู้จำหน่ายมีรายได้จากการขายสินค้าของที่ระลึกต่อเดือนเป็นเงิน 10,001–30,000 บาท ช่วงเวลาที่ขายของที่ระลึกได้ดีที่สุดคือเดือนมกราคม รองลงมาคือเดือนเมษายน เดือนกุมภาพันธ์ เดือนมีนาคม และเดือนธันวาคม ผู้ผลิตและผู้จำหน่ายมีความต้องการให้ของที่ระลึกจังหวัดระนองมีคุณภาพดี เป็นสินค้าของที่ระลึกจากธุรกิจชุมชน มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว สะดวกต่อการเคลื่อนย้ายพกพา และสะท้อนภูมิปัญญาชาวบ้าน สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการจำหน่ายของที่ระลึกจังหวัดระนองพบว่าปัญหาและอุปสรรคระดับสูงที่สุด 3 ลำดับแรกได้แก่ปัญหาการส่งเสริมสนับสนุนจากรัฐบาล ปัญหาสินค้าซ้ำแบบกันทุกร้าน และปัญหาขาดการโฆษณาประชาสัมพันธ์

3. การทดลองอัตราส่วนผสมของเนื้อดินปั้น พบว่าอัตราส่วนผสมที่เหมาะสมต่อการผลิตของที่ระลึกจังหวัดระนอง มีอัตราส่วนผสมของดินขาวจังหวัดระนองร้อยละ 70 ดินดำจังหวัดสุราษฎร์ธานีร้อยละ 20 ทรายขาวจังหวัดสงขลาร้อยละ 5 และหินฟันม้าจังหวัดนครศรีธรรมราชร้อยละ 5 ใช้น้ำร้อยละ 42.50 เพื่อใช้ในการทำเนื้อดินปั้นเพื่อการหล่อแบบที่มีความถ่วงจำเพาะ 1.67 ใช้สารช่วยกระจายลอยตัวร้อยละ 0.30 อัตราการหล่อแบบที่ 5 นาที่เท่ากับ 0.5 เซนติเมตร และ 0.6 เซนติเมตร ที่ 10 นาที่ คุณสมบัติเมื่อแห้งและหลังเผาของอัตราส่วนผสมพบว่าการหดตัวเมื่อแห้งร้อยละ 2.58 การหดตัวหลังเผาร้อยละ 6.11 และการหดตัวรวมร้อยละ 8.53 หลังเผาที่อุณหภูมิ 1,230 องศาเซลเซียส บรรยากาศแบบ Oxidation เนื้อดินเป็นสีขาว มีการดูดซึมน้ำร้อยละ 14.44

4. การทดลองอัตราส่วนผสมของเคลือบพบว่าอัตราส่วนผสมของเคลือบที่เหมาะสมกับเนื้อดินปั้น มีอัตราส่วนผสมของดินขาวจังหวัดระนองร้อยละ 10 หินฟันม้าจังหวัดนครศรีธรรมราชร้อยละ 40 ทรายขาวจังหวัดสงขลาร้อยละ 30 หินปูนจังหวัดระนองร้อยละ 20 และใช้ซิงค์ออกไซด์ร้อยละ 10 เป็นวัตถุติบเพิ่ม ภายหลังการเผาที่อุณหภูมิ 1,230 องศาเซลเซียส บรรยากาศแบบ Oxidation พบว่าเคลือบมีลักษณะเป็นเคลือบใส ลักษณะผิวเคลือบมันแวววาว มีตำหนิชนิดเคลือบราน และรูเข็มเล็กน้อย

ข้อเสนอแนะ

1. การใช้เนื้อดินปั้นเพื่อการทำแก้วกาแฟหรือภาชนะบรรจุอาหารควรทดลองเผาที่อุณหภูมิสูงขึ้น หรือปรับอัตราส่วนผสมโดยใช้แผนภาพสี่เหลี่ยมด้านเท่าแทน เพื่อปรับปรุงให้เนื้อดินมีการดูดซึมน้ำหลังเผาตกลงอยู่ในกลุ่มของเนื้อดินปั้นชนิดสโตนแวร์

2. กรณีต้องการใช้เคลือบสี สามารถเลือกอัตราส่วนผสมของเนื้อดินปั้นที่มีความขาวน้อยลง และคุณสมบัติอื่น ๆ ตามความต้องการได้ หรืออาจใช้ออกไซด์ให้สีเติมในเคลือบสำหรับเนื้อดินปั้นสูตรเดิม